

POSTANOWIENIE

7 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Krajewski

na posiedzeniu niejawnym 7 marca 2025 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku M.B.

z udziałem I.G. i Prokuratora Rejonowego w Gdyni

o umieszczenie w szpitalu psychiatrycznym,

na skutek skargi kasacyjnej I.G.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Gdańsku

z 10 lipca 2024 r., II 1 Ca 191/24,

1. odrzuca skargę kasacyjną,

2. oddala wniosek adwokat A.P. o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 10 lipca 2024 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku w punkcie 1 oddalił apelację uczestniczki od postanowienia Sądu Rejonowego w Gdyni z 20 grudnia 2023 r., w którym stwierdzono potrzebę przyjęcia uczestniczki do szpitala psychiatrycznego, oraz w punkcie 2 przyznał pełnomocnikowi uczestniczki wynagrodzenie za pomoc prawną świadczoną z urzędu.

Uczestniczka wniosła skargę kasacyjną, zaskarżając postanowienie Sądu Okręgowego w części, tj. co do punktu 1. Następnie wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości. Wskazała, że skarga kasacyjna jest

oczywiście uzasadniona z uwagi na naruszenie: art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (dalej: u.o.z.p.) przez ustalenie, że dotychczasowe zachowanie uczestniczki wskazuje na to, że nieprzyjęcie do szpitala psychiatrycznego spowoduje znaczne pogorszenie stanu jej zdrowia psychicznego, art. 29 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 30 ust. 1 w zw. z art. 12 u.o.z.p. w zw. z art. 31 ust. 2 i 3 w zw. z art. 41 ust. 1 oraz w zw. z art. 52 ust. 1 i 3 Konstytucji przez ich zastosowanie mimo niewykazania, że istnieje potrzeba leczenia uczestniczki w szpitalu psychiatrycznym ani z jakich powodów przewidywane jest znaczne pogorszenie stanu jej zdrowia oraz art. 233 § 1 w zw. z art. 278 § 1 w zw. z art. 285 § 1 w zw. z art. 286 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przez zaniechanie zażądania z urzędu przez Sąd drugiej instancji uzupełnienia opinii biegłego psychiatry, a w konsekwencji oparcie się na opinii nieuzasadniającej istnienia potrzeby przymusowego leczenia uczestniczki postępowania w szpitalu psychiatrycznym.

Wnioskodawczynie złożyła osobiście pismo z 12 października 2024 r. zatytułowane jako „odpowiedź na skargę kasacyjną”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁴ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna powinna zawierać: oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości, czy w części, przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie, wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i zmiany.

Spełnienie wymagań z art. 398⁴ § 1 k.p.c. wiąże się z koniecznością precyzyjnego określenia przez skarżącego zakresu zaskarżenia i zgodnego z nim zakresu wnioskowanego uchylenia bądź uchylenia i zmiany kwestionowanego orzeczenia sądu drugiej instancji. W sytuacji gdy zakres zaskarżenia i wniosek, o którym mowa w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c., są ze sobą sprzeczne, skarga kasacyjna jako niedopuszczalna podlega odrzuceniu stosownie do art. 398⁶ k.p.c. bez możliwości dokonania przez skarżącego korekty popełnionego błędu (zob. postanowienia SN: z 11 grudnia 2014 r., III CZ 54/14; z 24 sierpnia 2016 r., V CSK 112/16; z 16 kwietnia 2021 r., II CSK 501/20; z 16 kwietnia 2021 r., I CSK 592/20;

z 29 października 2021 r., I CSK 83/21; z 24 lutego 2022 r., II CSKP 119/22; z 22 lutego 2023 r., I CSK 6448/22, i z 10 października 2022 r., I CSK 3175/22).

Wskazany przez skarżącą zakres zaskarżenia postanowienia Sądu drugiej instancji – „w części, tj. co do pkt 1” oraz zakres wniosku o uchylenie postanowienia – „w całości” pozostają ze sobą w sprzeczności.

Odrzucona skarga kasacyjna nie podlega merytorycznemu rozpoznaniu. Jednak z uwagi na szczególny charakter spraw z zakresu ochrony zdrowia psychicznego oraz mając na względzie interes uczestniczki, wspomnieć należy, że skarga kasacyjna w razie jej nieodrzućenia nie zasługiwałaby na przyjęcie do rozpoznania. Wbrew twierdzeniom skarżącej nie można zarzucić Sądowi drugiej instancji naruszenia powoływanych przez nią przepisów, a w konsekwencji uznać skargi kasacyjnej za oczywiście uzasadnioną w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Sąd ten podzielił ustalenia Sądu pierwszej instancji, który uznał na podstawie materiału dowodowego, w tym opinii biegłej z zakresu psychiatrii, że uczestniczka jest osobą chorą psychicznie. Ma zaburzenia urojeniowe. Nie stosuje się do zaleceń lekarzy dotyczących dawkowania leków – zmniejsza samodzielnie dawki, co skutkuje zaostrzeniem procesu chorobowego. Pozostaje przy tym bezkrytyczna wobec urojeń i swojej choroby. W konsekwencji wskazał, że nieprzyjęcie uczestniczki do szpitala psychiatrycznego pogorszyłoby znacznie jej stan zdrowia, co w okolicznościach sprawy jest przekonujące.

Ze wskazanej przyczyny skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c.

Uwzględniając okoliczność, że skarga kasacyjna nie spełniała wymogów konstrukcyjnych, wniosek ustanowionego przez Sąd Rejonowy pełnomocnika z urzędu o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej podlegał oddaleniu. Wniesienie skargi kasacyjnej niespełniających konstrukcyjnych wymagań nie może zostać zakwalifikowane jako świadczenie pomocy prawnej, której udzielenie uzasadnia przyznanie wynagrodzenia od Skarbu Państwa (zob. m.in. postanowienia SN: z 8 sierpnia 2012 r., III CZ 54/12; z 15 czerwca 2018 r., III CNP 2/18; z 6 listopada 2020 r., V CSK 130/20, i z 29 października 2021 r., I CSK 83/21).

(E.M.)

[a.ŋ])